

2026 m. liepos mėn. 16 d.

Gerbiamas Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centre,

2026 m. gegužės 17 d. jūsų užklausa, Ar sovietų valdžia Lietuvoje nusikalto nusavindama ir sunaikindama Vilniaus žydų Šnipiškių senąsias kapines?

2026 m. liepos mėn. 3 d. sulaukiau jūsų atsakymo 2026-07-03 Nr. 55R-764. *Centras negali komentuoti, nes tai yra teismų, teisėsaugos institucijų, o ne Centro kompetencijos objektas. Centras gali pateikti nebent tik istorinius faktus ir vertinimą.*

Tuo tarpu, Genocido Centro nuostatai tvirtina: *1. Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras (toliau – Centras) yra valstybės biudžetinė įstaiga, kurios paskirtis – vykdyti totalitarinių režimų okupacijų, Lietuvos teritorijoje ir prieš Lietuvos gyventojus įvykdytų nusikaltimų įvertinimą.*

2026 m. liepos mėn. 13 d. pasitariau su Centro generaliniu direktoriumi dr.Arūnu Bubniu. Jisai sutiko, kad atsakymą parengė ne teisės žinovas, o istorikas, užtat yra prasminga jūsų paprašyti, kad pasisakytų būtent teisės žinovas. Kartu susiaurinu savo klausimą susitelkdamas į kapinių nusavinimą.

Prašau jūsų atsakymo į šiuos klausimus:

- 1) Ar Genocido Centras yra Lietuvos valstybės įstaiga, kuriai paskirta vertinti, ar totalitarinių okupacinių režimų įvykdyti veiksmai buvo ar nebuvo nusikaltimai Lietuvos teritorijoje ir prieš Lietuvos gyventojus?
- 2) Ar sovietų totalitarinis okupacinis režimas įvykdė nusikaltimą Lietuvos teritorijoje ir prieš Lietuvos gyventojus 1940 metais nusavindamas Vilniaus žydų Šnipiškių senąsias kapines?

Vilniaus žydų Šnipiškių senųjų kapinių vieta įtraukta į Kultūros vertybių registrą [Nr. 31812](#). Atkreipiu jūsų dėmesį į du dokumentus.

1) 1940 m. rugsėjo mėn. 16 d., Liaudies Komisarų Tarybos Pirmininko pavedamas Spaudos ir Draugijų Skyriaus Vedėjas P.Kėžinaitis, radęs, kad Vilniaus žydų bendruomenės veikimas yra „nebesuderinamas su Lietuvos Tarybų Socialistinės Respublikos siekimais“, nutarė Vilniaus žydų bendruomenę likviduoti ir bendruomenės žinioje esančias žydų kapines perduoti Vilniaus miesto savivaldybei. ([LCVA f.401, a.2, b.518, l.7](#))

2) Turto perdavimo - perėmimo aktas: „Nekilnojamasis turtas, esantis Vilniaus Rinktinės ir Juozapavičiaus kampas, pažym. 3 Nr. (Senos žydų kapinės), susidedantis iš žemės sklypo apie 3 ha 2552 kv.mtr. su istoriniais paminklais ir liekanos. Kapinės aptvertos betonine tvora.“ ([LCVA f.401, a.2, b.518, l.20](#))

Prašau man elektroniniu pašto adresu ms@ms.lt pranešti, kad užregistravote mano užklausa, ir atsiųsti man savo atsakymą. Ačiū,

Andrius Jonas Kulikauskas
ms@ms.lt
+370 607 27 665
Vytauto g. 15
Eičiūnų km, Alytaus raj, LT-64424